

razgovor o čebeloreji. Ob enajstih odhod iz Slivnice na Glince, kjer bo zborovanje. Tam napravimo pod spretnim vodstvom tovariša Zidarja izlet na solnce in se razgovorimo o raznih društvenih zadevah. Ob enih obed, po obedu prosta zabava. Zaradi obeda naj se zgleda vsakdo do 4. dne rožnika pri tovarišu Kurbusu na Slivnici. Tovariši in tovarišice in sploh prijatelji šole in učiteljstva so dobrodošli gostje. Ta naš sestanek obeta sploh mnogo užitka, obeta se mnogobrojna udeležba.

Saleško učiteljsko društvo priredi v četrtek, 6. junija t. l., izlet na Goro Oljko, kjer bo imelo ob 10. uri predpoldne tudi svoje redno zborovanje po tem-le vzporedi: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Predavanje. 4. Nasveti in predlogi. — Ker je Gora Oljka najlahkotnejši hrib, s katerega je prekrasen razgled po precejšnjem delu slovenske domovine, vabimo na ta izlet tudi sosedne tovariše ter sploh prijatelje učiteljstva in prirode! Tovariš Koropec — Šoštanj — bo oskrbel preprost obed za vse one izletnike, ki se do 5. junija pri njem zglase; z drugimi jestvinami naj se izletniki sami preskrbijo! — Izlet vrši se le pri lepem vremenu!

Na veselo snidenje v mnogobrojnem številu! Odbor.

Književnost in umetnost.

Novak Vjenceslav, Iz života za život. Pjesme i pripovijetke za mladež. U Zagrebu 1907. — Pravkar smo dobili knjige „Hrv. pedag. književnega zbora“, in sicer: Pedagogijske Enciklopedije zvezek XII. (od „Ljubav“ do „Muzej školski“), Dvornikovičeve „Temelje psihologije“ in Novakove pesmi in pripovedke za mladino. Z dvojnega stališča je hvalevredno, da jo je izdal „Hrv. ped. knj. zbor“. Prvič jo priporoča vsebina ob sebi; Novaku se posrečijo pesmi, ki govore o malih skrbeh in malih podjetjih maličkov — otrok; te pesmice spominjajo po lahkoti in preprostosti prikazovanja ene ali druge „Pisanice“ Zupančičeve ali Stritarjeve (na pr. „Mali Rade“, „Sestra Ika“, „Petar i Vladan“, „Pjesmice o maloju deci“, „Neprihika male Mare“, „Pohod“, „Pjesmica o mačicah“). Prozaične pripovedke so čtivo, vredno ne samo za deco, ampak tudi za odrasle, zlasti še za kmetško ljudstvo; tu ni tistega vsiljivega lesenega moraliziranja, ki vzame človeku veselje, čitati na pr. Stritarjeve povesti za mladino; tu je vse konkretno in živo in se temu značaju vsebine prilaga naslov „Iz življenja za življenje“: kar ni iz življenja vzraslo, ne uspeva, ker ima korenike — v zraku! In s tem prehajam k drugi točki, ki daje tej knjigi važnost. Novak ni kak obkuren pisatelj, ki bi se bil lotil — mladine, ker drugje ni bil pripoznan; Novak je marveč eden izmed najboljših hrv. pisateljev realstov novejšje dobe, pripovedovalec prve vrste („Mat. Hrv.“ je lani in letos izdala po eno njegovih del) in to je važno, da je evo „Hrv. ped. knjiž. zbor“ s to knjigo populariziral znamenitega pisatelja tudi med malimi. To je tem primernejše, ker Novaka ni več med živimi. Lani je umrl. Bil je učitelj, doma iz hrv. Primorja, nazadnje profesor na zagrebškem učiteljskem, torej naš stanovski tovariš. Slovensko učiteljstvo naj bi že v znak pietete do pokojnika že letos v čim večjem številu naknadno naročilo knjige „Ped. knjiž. zbora“ (1 K!) — zakaj dosedaj nas je bore malo med njega člani.

R—r.

Politiški pregled.

* **Cesar o volitvah.** Cesar je izrekel neprijetno začudenje nad nepričakovanimi zmagami socialnih demokratov, posebno zato, ker bodo soc. demokratski poslanci tirali protivojaško politiko. — Cesar se jako melanholično izraža o posledicah splošne in enake volilne pravice.

* **Kakšno bo lice nove poslanske zbornice.** „Neue Freie Presse“ z dne 24. t. m. piše, da niso ožje volitve mnogo izpremenile slike bodoče poslanske zbornice, kakor so jo začetale že glavne volitve. Novi uspehi socialistov niso nikakor presenetili; pač pa se je le malo pomnožilo število mandatov krščanskih socialcev. Poizkus te stranke, da bi se prikazala kakor „državna stranka“, se smatra kakor ponesrečen. Od nemških liberalnih strank je relativno dobila največ mandatov naprednjaška stranka, namreč 20, dočim nimajo nemški nacionalci beležiti posebnih uspehov. „Neue Freie Presse“ meni, da bodo nemški nekleri-

kalni poslanci tvorili v zbornici skupino nad 70 članov. Med Čehi je koalicija nemških strank zaustavila napredovanje socialnih demokratov. List pravi, da izid ožjih volitev le potrjuje vtisk, ki so ga napravile glavne volitve, to je, da ne bo v novi zbornici velike akcionarne večine, kakor so se od splošne volilne reforme nekateri nadejali, drugi pa bali. Res pa je, da ne bo zbornica imela lib. večine, zakaj posamezne protiklerikalne stranke so preveč razdeljene zaradi nasprotstev po narodnostih in slojih. Jako verjetno je, da bo v novi zbornici — kakor v stari — manjkalo stalne večine, ki bi jo držala politična vez. Vlada bo najbrž morala gledati, da bo vzdrževala ravnotežje med parlamentarnimi strankami, ako bo hotela, da bo zbornica delovala. To bo relativno lahka stvar, zakaj dve najmočnejši stranki in medsebojno najnasprotnejši, to je krščanski socialisti in socialni demokrati, sta skoro enako veliki, zaradi česar se neutralizujeta. Seveda ni možno sedaj dognati, v kaki meri in v kakem smislu bodo na to politiko ravnotežja vplivali narodni poslanci.

* **Romunski škofje proti šolskemu zakonu na Ogrskem.** Iz Budimpešte poročajo, da obišče romunski grško-katoliški nadškof Viktor Mihaly te dni v Velikem Sibirju pravoslavnega romunskega metropolita Meteanu, da se posvetujeta o korakih, ki naj jih storita proti novemu šolskemu načrtu ogrske vlade.

* **Kazensko postopanje proti maloruskim dijakom zaradi izgrediv v Levovu.** „N. Fr. Presse“ poroča, da uvede dunajsko državno pravdnštvo novo preiskavo proti maloruskim dijakom zaradi znanih izgrediv v Levovu, in sicer vzlic temu, da so bili vsi kazenski spisi že izdelani v Levovu. Kazenska razprava se bo potemtakem vršila šele jeseni.

* **Važna pridobitev za državni zbor** je izvolitev čeških vseučiliških profesorjev Drtine in Masaryka. Oba sta realista in v učenem svetu na dobrem glasu. Klerikalei imajo pred obema opravičen strah. Učiteljstvo — napredno seveda — se pa veseli te izvolitve.

* **Socialna demokracija na Češkem.** V 75 čeških volilnih okrajih so dobili soc. demokratje; V mestih 70.000 in na deželi 186.000, torej skupaj 276.000 glasov. Ker je oddanih vseh glasov 851.000, imajo socialni demokratje tretjino vseh glasov. Značilno je, da so dobili socialni demokratje toliko glasov na deželi. Kmet je volil agrarno, hlapci pa socialnodemokratsko.

* **Zarota proti carju.** V Petrogradu so prišli na sled veliki zaroti, ki je bila naperjena zoper carja, velikega kneza Nikolaja in mistrskega predsednika Stolypina. Najprej so najeli zarotniki nekega kozaka od telesne straže, da umori carja, in v slučaju da se mu ne posreči, bi imeli drugi kozaki od telesne straže vdreti v carski dvor in poizkusiti atentat z bombami na carja. Razen tega so poizkušali zarotniki, da z bombami razstrele carjev posebni vlak. Posameznosti, ki jih je odkrilo redarstvo, dokazujejo, da je šlo za jako nevaren komplot.

Vestnik.

Ivan Hribar. Posebno se veselimo zmage, ki jo je pri ožji volitvi v državni zbor izvojeval nad združenimi Nemci in klerikalei župan ljubljanski g. Ivan Hribar. Ta mož je odkrit prijatelj učiteljstvu. Novi državni zbor bo razpravljaj tudi o učiteljskem in šolskem vprašanju in to bo eno prvih in glavnih vprašanj, ki pride v razgovor. Prepričani smo, da se bo tedaj g. Hribar zavzel z vso odločnostjo za celokupno slovensko učiteljstvo ter mu s svojim vztrajnim delovanjem pripomogel do boljših časov. V tej nadeji tudi mi Hribarjevo izvolitev najsrdnejše pozdravljamo!

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali p. n. gg.: tovariš Ivan Krulec, c. kr. vadniški učitelj v Ljubljani 3 K; tovariš Tomo Bitenc, učitelj v Dragatušu 1 K; tov. Vinko Krek, učitelj in posestnik v Trbojah pri Smledniku 2 K; pisateljica in pesnica dekleta Mara Ivanovna Tavčar K 1.05 v proslavo sijajne zmage blag. g. župana Ivana Hribarja z geslom:

Slovenska dekleta, poživi Vas Bog,
za zastavo napredno naprej;
ne bati se vraga, ne črnega zmaja,
zavedno naprej in zopet naprej;